

MTÜ Lõuna-Järvamaa Koostöökogu

MTÜ Lõuna-Järvamaa Koostöökogu arengustrateegia 2014-2020

**KOKKUVÕTE KÜLAKOOSOLEKUTEST
IMAVERES, OISUS, TÜRIL, KABALAS JA VÄÄTSAL**

Külakoosolekud korraldas ja kokkuvõtted koostas:

Ülle Leesmaa, tel. +372 5185110

1. Külakoosolek Imaveres

08.10.2014 Eesti Piimandusmuuseum

Algus: 18.00

Lõpp: 20:40

Moderator: Artur Talvik

Osalejaid: 22

Kokkuvõte: Mai Kukk

Sissejuhatus

LEADER

Leader on Euroopa Liidu algatatud toetusprogramm maaelu arendamiseks, mis arvestab piirkonna eripära ja vajadustega, toetab elanike kogemuste ja kogukonna võimete kasutamist ning rakendatakse uudse mudeli - kohaliku tegevusgrupi kaudu.

Sõna „LEADER” ei vasta eesti keelsele tähendusele „Liider” vaid on tõlge prantsuse keelest “Seosed erinevate maamajanduse arengu tegevuste vahel” (pr k - *Liaison Entre Action de Developpement de l'Economie Rurale*) <http://www.maainfo.ee/?page=488>

Artur Talvik:

Leader on maaelu arengu Euroopa toetusfond.

Need piirkonnad, kus on linnvallad sees ehk elanikke üle 4000, saavad seekord veidi vähem raha. Kui piirkonnas on vallaga ühendatud linn, siis selliseid on hetkel Eestis 4 tegevuspiirkonda. Nendel piirkondadel raha vähendati, läbi kõva võitluse suudeti see koefitsient jätta 0,75 peale. Rahastus on mõeldud ennekõike maaelu rahastuseks siiski. Hinnatakse raha andmisel piirkonna strateegia tugevust. Mis teie piirkonnas pikaajalises perspektiivis juhtuda võiks, mis teie elu paremaks teeks. Mulle see meeldib, et LEADER on ainuke rahastaja, kes on oma toetuse suunanud kodanikuühiskonnale maapiirkonnas. Olen kodanikuühiskonna fänn, terve Eesti võiks olla sellele üles ehitatud, otsustused rohujuuretasandilt. Kogukond on geograafiline kogukond- soovide ja tahtmistega ühes regioonis, oma maailmavaatega. Inimesed elavad ühisel territooriumil ja püüavad elu selles ruumis paremaks muuta. Rahastus on väga oluline kogukonna piirkonna jaoks. Kuid tervet elu ei ole mõtet ainult Euroopa toetusele üles ehitada. Mõte peaks olema, et **Leader on tõukefond, elu sisse puhumiseks uutele algatustele**. Ei ole mõtet rahastada asju, mis jäävadki virelema ja lüpsavad fonde. Kogukond peaks ise hakkama saama ehk ise hakkamasaamise tõuge Leaderi poolt.

Vältida peaks järgmisi teemasid, mida teevad teised institutsioonid- valla esmased ülesanded on teed, kergteed, transport, bussiliiklus, haridusteed, sotsiaalteemad jne.

Teised asjad juba sobiksid, piir on habras. On ka palju teisi investeerimise fonde Euroopas- Keskkonna Investeeringute Fond- KIK. Ei maksaks nendega konkureerida. Samuti esmane põllumajandustootmine, kes saab väga suuri toetusi. Teisene tootmine- metsamarjad- teete moosi, teete sõira- sõirakohvik tuleks kõne alla. Ülevalt poolt ehk Euroopast ja ka Kohaliku Maaelu arengukavast ettekirjutatu ehk soov on, et **raha läheks asjadele, mis soodustavad kogukonna tugevnemist, ühistegemist või elulaadi ettevõtlust, kogukonna teenuseid.**

Mõelda tuleks pikas perspektiivis. 2025 ei pruugi uut rahastust tulla enam. Kus me oleme aastal 2020?

Arengukoja riskianalüüsi tehes strateegia jaoks on mõndagi muutunud, eelmisel korral ei rääkinud keegi sõjalukorrast. Nüüd on sõjaohut sees. Peame mõtlema, et inimesed maalt ära ei põgeneks, et neil oleks siin maal turvaline, töö ja lahe keskkond, kus olla.

Soovitakse rõhk panna piirkonna eripärale. Miks teie piirkond erineb ülejäänud Eestist?

Arengukoja eripärad on osad vallad mere ääres, osad mitte, osad ulatuvad Lahemaa rahvusparki, Kõrvemaa looduskaitsealas. Tore elukeskkond, aga paljude piirangutega ka näit maja ehitusel. Kasu oleks kui ühises ruumis oleks kõigil hea koos olla.

Piirkonna eripärad

On ehitatud palju rahvamajasid, kuid mitte igauks ei leia neist igapäevast kasutamist kogukonna poolt. Tugevad on need kohad, kus kogukond on tugev ja teeb ilma toetuseta palju asju ära. Selle perioodil on oluliselt raske saada raha rahvamaja ehituseks, küll aga kergem selle sisuga täitmiseks.

Mina tean, et teil on saeveski ja piimandusmuuseum, muud ma Imaverest ei tea. Meie kogukond on 24 000 inimest, (Ülle Leesmaa- Lõuna-Järvemaal 12 000 elanikku ja pindala 977 m², 3 valda- Imavere, Türi ja Väätsa vald, mis on ca 37% Järvemaast, Järvemaal on 2 tegevusgruppide teine on Järva Arengu Partnerid).

Minu jaoks ei tähenda kogukond valla piire, olen palju vaielnud sel teemal. Vallavanematel on tihti kogukond vald. Minu unistustes võiks volikogus ollagi kogukondade esindajad.

Teede ristumine – Tallinn-Tartu- Viljandi maantee. Eestis on neid ristuvaid teid palju, aga siin on lausa magistraalide ristumine.

Jaanalinnu farm- üks väheseid, mis on järgi jäänud Eestis. Artur- see on kunstlikult loodud eripära.

Liivimaa- ja Eestimaa ajalooline piir, mis läheb Käsukonna ja Koigi vahelt. Artur- seda pole veel ekspluateeritud. Selle peale saab häid lugusid üles ehitada.

Sood ja rabad. Looduskaunis koht soode ja rabade keskel, külad põldude keskel. Meil on jahiturism hästi arendatud. Artur- kas veekogude vähesus oleks eripära? On 1 tehisejärv Eistveres.

Ühistegevuse üks häll- Imaveres esimesena loodi ühistegelikel alustel piimaühistu. Ajalooline võivalmistamine on siin oluline olnud. Läbi muuseumi saab võid promoda. Tiina Lippant- meil oli üritus alles, kus Merike Touart tõi oma leiva, meie muuseum või ja sõira, Jüri Ellram tõi mee, jahimehed tõi vorsti, Paimlad tõi kurgid-tomatid. Puudu jäi ainult jaanalinnumuna.

Artur- meilt sai alguse O.T.T.- Otse Tarbijalt Tootjale- O.T.T on mittejuriidiline kodanike ühendus, mis organiseerib kaubavahetust tootjate ja tarbijate vahel ilma vahendustegevuse ja -tasuta. Niiviisi hoogustame kohalikku tarbimist - tarbijal on tervislik valikuvõimalus, kohalike tootjatel arenguvõimalus. Omal väikesel moel kindlustame kohaliku ettevõtluse kasvu ja jätkusuutlikkuse. Iganädalaselt toimuvad tootjate ja tarbijate kohtumised - **reedeti kella 18-**

19.30 Kuusalu Muusikakooli parkimisplatsil. Tarbijad saavad oma nädalase portsu erinevaid toidukaupu korraga kätte ning tasub selle eest sularahas tootjale kohapeal. Tootjate ja tarbijate vahelisi tellimusi aitavad toimetada vabatahtlikud O.T.T koordinaatorid. Igale vabatahtlikule on jõukohane olla ühe-kahe tootja tellimuste koordinaator. Tootja tasub koordinaatorile nähtud vaeva eest oma toodetega. Kuusalu O.T.T tegutseb alates 11. septembrist 2009. O.T.T on loodud Prantsuse AMAP liikumise eeskujul. Seal on süsteemi rakendatud juba üheksa aastat ja see on aidanud paljudel taludel/tootjatel jalule saada. Rahulolevad on ka tarbijad, kelle mõtteviis on süüa suure ökoloogilise jalajäljeta elavat toitu oma lähipiirkonnast. <http://kuusaluott.weebly.com/>

Võrumaal on Uma Mekk - UMA MEKK on LEADER meetmest rahastatud projekt, mille eesmärgiks on tunnustada põllumeest, ettevõtjat, toidutootjat, igat tublit maaharimise ja toidulauaga seotud töötajat. <http://voruleader.ee/uma-mekk>

Artur- toiduasi on üks asjadest, mis on väga oluline igas piirkonnas. Näiteks reisides Prantsusmaal, siis igas piirkonnas on oma toidu eripära. Kõik teevad veini, eriline meie piirkonna sink. **Sama on piimatootmisega. Siin on ju ühistegemise koht ja võiks paljugi liikuma minna. Muuseum on teil ka koht, mis annab tõuke asjade liikumapanemiseks ja ka kasusaamiseks edaspidi. Esimene ühistuline piimatöötlemise koht- no miks ei võiks asjad uuesti selliseks tagasi minna ehk algusesse tagasi.**

Ühiskondlik kogukondlik tegemine, miks ei peaks Euroopast rahasid küsima, on see, kui sa teed rahvamaja, siis see rahvamaja on oluliselt tugevam, kui rahvas ise teeb selle rahvamaja. Nii nagu Eesti ajal tehti. Meil oli terve kogukond kaasatud rahvamaja ehitusse ja inimesed tahavad pärast ka selles rahvamajas olla, mille nad on ise ehitanud ja korda teinud. Rahvas on aktiivne ja tegevused on majas.

Ada Nõmmküla- sotsiaaltöötajana näen, et suure saeveski kõrval **võiks olla väikeettevõtjaid.** On oht, et kui mõlemad pereliikmed töötavad saetööstuses, siis riskide maandamiseks oleks hea, kui teine pereliige tegeleks muuga.

Ettevõtlus

Artur- See läheb juba ettevõtluse alla. Kui saeveski peaks kaduma, on oht suur, seetõttu võiks jah mitmekesisust rohkem olla. Mida Leader väga toetab ja mis on minu üks lemmikteemasid, on **väikeettevõtluse vorm, mis sisuliselt on pereettevõtlus.** Ettevõtlus, mis on väiketootmine ja ei taha pidevalt laieneda ega suurendada oma mahtusid, lihtne äraelamise vorm maal. Toidab maal oma pere ära ja mõnus on ka. Tooteid saab ühistulises tegevuses müüa, tootmine ise on väikeses keskkonnas, ainuke kasv, mis oleks, on kvalitatiivne kasv. Tooted järjest paremaks, sortimendi laienemine. Lähtudes nüüd eripärast, siis pakkuge ettevõtluse vorme. Ettevõtlus on seekord prioriteet, kusjuures väikeettevõtete toetamine. Nüansside mitmekesistamine piirkonnas. Toetatakse hästi ühistulisi tegevusi- tomatid, kurgid, keegi pakendab muuseumi võid, teine toob leiva. Ettevõtluse peale tasuks palju mõelda, nii enda pealt kui ka tuttavate pealt lähtuvalt- mis tõuke annaks. Mida ei saa edasi lükata? Ühistud ei teki, kui toodangut ei ole. Lähtudes eripärast- turundus ja miks ta on eriline, sest inimesed tahavad osta erilist asja. Mahe on nagunii oluline juba.

Jüri Ellram- meil oleks nišš olemas, sest Felix on ju lähedal- Põltsamaal- näit kõrvitsakasvatuse, köögivilja kasvatuse, mida inimesed igapäevaselt toiduks kasutavad. Minule on südamelähedane mesilased, siis **mesinikud võiks koos toimetada, meil ühist turustust Järvamaal polegi. Mesinikud toimetavad omaette, samas võiks ka väikeettevõtjad olla.** Köögivilja kasvatusest lähtuvad erisused – esmaseid põllumajandustooteid ei toetata - liha, piim. Kui teete kurgikohviku näiteks, siis seda toetatakse.

Tooraine väärindamine, kohaliku toidu müük

Riina Annus- kurke võiks ka konserveerida, kui on majandustegevusluba olemas. Tooraine väärindamine lähtub sellest. Toorainet on ja siin on teede ristumise koht. 1 km sissekeeramist on ka ebameeldiv, seda näitab fakt, kui palju on Tallinn-Tartu maantee ääres põllutoodete müüjaid. **Kui siia saaks rajada puhkekoha + kohaliku toidukoha à la Viitna kõrts + kohalikud toidusaadused, siis oleks see koht, kus ma puhkaks jalga, kinnitaks kohaliku toiduga keha ja võtaks tooteid kojugi kaasa.**

Arvet Kutsar- siin pidurdavaks tegutsemiseks on fakt, et hetkel ei ole teada, kust hakkab läbi minema Tallinn- Tartu uus neljarealine automagistraal. See on ainuke viga. Kuid millal muidugi seda maanteed ehitama hakatakse.

Jüri- aga Lõuna- Eesti ikkagi sõidab meie juurest maanteelt maha ja teeb meelsasti kohe peatuse, kui suurest liiklusest pääseb. **Meil otsitakse juba peatuskohta.**

Artur - Tooraine väärindamise koha pealt küsiks, kuna teil on palju soid ja rabasid, siis kas teil on kohta kust ma saaksin täna jõhvikaid osta? Ei ole.

Riina- Kas teil on Imaveres ammendatud freesturba väljasid?

Tööstuslikult ei ole.

Artur- turvas on nii väärtuslik, et seda peaks kohapeal väärindama, mitte välja saatma Hollandisse, kus see segatakse, pakitakse ja kalli raha eest tagasi saadetakse.

Riina- ammendatud freesturba väljadel Võrtsjärve ääres on „pick up“ meetodil pandud taimed maha- mustikas, pohl ja jõhvikas ning saad raha eest neid korjata.

Jõhvikaväljad – see käib ka turba väärindamise juurde. Metsasaaduste väärindamine.

Puhka jalga Imaveres Kui inimene tõesti hakkab siin puhkama, siis tuleb tal tõesti ka raha vastu võtta ja jätta tunne, et ta tahab veel tagasi tulla- positiivne emotsioon.

Artur- kui on üks ahvatlus keskel, siis teised peaksid selle ära kasutama ja ümber võrgustiku tekitama – piimandusmuuseum kui ahvatlus siis. Samamoodi kui Imaveres saeveski, seal on ka ilmselt ümber palju väikeettevõtteid. On küll.

Leaderi huvi peaks olema otsida muid võimalusi, mis mitmekesistaks teie keskkonda näit juhul, kui saeveski peaks ära kaduma. **Seetõttu pereettevõtteid on teretunud- rikkaks ei saa, aga ära elaks.**

Jüri- meil on autoremonditöökoda, siin käivad ka mujalt inimesed, kes siia tööle käivad.

Artur- tervikuna Eestis on ju mikroettevõtteid rohkem, kui neid suurettevõtteid. Mikroettevõtteid vajavad toetamist ja tõukamist. Ilma selleta, kuidas tööjõudu juurde võtta, **on olulisem, kuidas oma pere ära toita.**

Äkki teil keegi tahab teha puhka jalga keskuse.

Mai- piimavannidega.

Tiina- vadakuvannidega jalgadele.

Mai- piimandusmuuseumil on ammu unistus teha **piimakohvik ja miks mitte koos väikse piimaspaa'ga.** (Mai nägemuses oleks piimakohvik suur ümmargune püstist võitünni meenutav hoone, kus sisustus on samuti piimateemaline- võitünnidest toolid, - lauad, keskel ümar piimalett, seintel piirkonna ajalooline tutvustus. Menüüs piimakokteilid, eestimaised piimatooted).

Artur- paljud esemed muuseumis koguvad tolmu, palju atraktiivsem on esemega ringi käia ja lugusid rääkida. Asi on kohe elus, mitte elutuna muuseumis olev.

Kogukonnateenused

Meie piirkonnas on see uus teema. Teie piirkonnas oli see olemas.

Ülle- elukeskkond ja kogukonnateenused oli meil meede 2, aga sisuliselt sinna ei läinudki midagi. Üks pesupesemine oli, aga see ei olnud abikõlbulik ja Kikevere kalmistu korrastamine. Ada- paljudes kogukonnateenustes on sees ka sotsiaalhoolekanne. Meil on väike vald, väike päevakeskus. Päevakeskus vajaks laiendamist, meil on see praegu valla ülalpidamisel ja toimib. On vaja sotsiaalteenuste mitmekesistamist ehk laiendamist.

Artur- kust jookseb piir- kas on valla ülesanne või ei. Meil on ka kogukonnapood kogukonna teenus. Ilma kogukonna toetuseta meie pood ei püsiks. Kuigi mõni asi on kallim, ostame me põhimõtteliselt sealt, et näidata oma toetust. Meil on poes ka lugemisnurk, saab ka raamatuid vahetada. Selline koht tegelikult ühendab, sest see on ka koht, kus kogukonna inimestega kokku saad. Meil oli ka mõtteid küll pangabuss, juuksuribuss, buss- kus on mitmed teenused koos- lillebukett, juuksur, maniküür jm. üks kord kuus.

Ülle- Hiiumaal on kogukonna kohvik ja ka kohalikud toetavad.

Artur- see on ikkagi ka kogukonna koostöö- aitame näiteks mõningaid kohalikke tooteid möödaminnes poodi müüki tuua. Mõni annab reklaami mõttes omahinnaga oma tooteid müüki.

Turvaline keskkond

Artur - Kõik algab tegelikult sellest, et me tahame turvalises keskkonnas elada.

Ühest küljest nagu monopol, mis on riigi ülesanne, aga teisest küljest on ka oma asi, kuidas turvalisus on üles ehitatud. Ära seadusega pahuksisse mine, võttes üle turvafirma tööd või täita politsei kompetentsi kuuluvaid ülesandeid. Aga turvakaamerad mõnes vajalikus kohas on teretunud.

Meil on vabatahtlik patrull. Meil on ka meri ja siis oleme ka paatidega merevalves. Meile ei maksta selle eest, et me olemas oleme, küll aga konkreetse väljakutse eest. Sama on ka vabatahtlike pritsumeestega. Tulen praegu Islandilt, kus kogu päästetegevus on vabatahtlikkuse alusel.

Arvet- meil kaotati Imaveres tugev päästekeskus ära. Auto oli meie, ruumid oli meie, oli ainult 4 mehele palgamaksmine.

Artur- mulle meeldib vabatahtlikkus, kuna ma olen vabatahtliku merepääste ajalugu uurinud - moodustati see ju annetuste ja toetuste najal. Mõttelaad ja muutus võiks ju meie kogukonnas toimuda.

Mai- kunagi oli see kõik olemas – priitahtlikud pritsumehed.

Artur- see võiks tagasi tulla ju. Nõukogude aegne rahvamalev rikkus suhtumise ära. **Turvalisus peab strateegias sees olema ja see on asi, mida peab toetama.** Kindlasti ei toetata püsikulusid ja päästmas käimisi, küll aga masinapargi soetamist näiteks. Inimesed arvavad, et see on valla kohustus, aga ei ole.

Jüri- meie eripära eelmise toetusega oli Kikevere surnuaia kordategemine. Külaselts taastas vene õigeusu surnuaia.

Kogukonna matusebüroo

Artur- kelle asi on kirik- kas kogukond?

Alkoholism on küll ühiskonnas suur probleem, aga mulle väga meeldivad mikroõllepruulikohad. Meie piirkonna rikkus tuligi piirituse smugeldamisest Soome. Me teeksime ja müüksimegi kohapeal. Väiksed kallid pudelid suveniirideks, mitte omadele joomiseks.

Mai- soodustab jälle ka kõrvaltootmist- kariloomad.

Piirkondlik õlu, mis on tavaõlust nii palju kallim, et ta alkoholismi ei soodusta.

Ülle- tehke piimaliköör.

Mai – meierikokteil oli vanasti õlu kuuma rõõsa koorega.

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused

Mis kogukonda koos hoiavad ja eriliseks teevad.

Kogukonna teenuste baasil mis oleks. Huviring püsib huviliste olemasolul, kes maksavad selle eest. Juhendajale makstakse selle eest, et ta tegeleb meiega. Aga kui on midagi päris uut mõtet, mis vajab tõuget, siis mingid vajalikud vahendid tegutsema hakkamiseks on teretulnud.

Kohalik kogukonna muuseum võiks saada toetust.

Ants- kas ruumide korrastamine, et kogukonnale saaks teenuseid osutada, tuleks kõne alla?

Ülle- see on meie endi otsustada, kõik oleneb, mis me meetmesse sisse kirjutame. Kõik oleneb omandiküsimusest. Kui rendileping, peaks see olema pikaajaline.

Kaugtöökontor

Ants- Mai, kus te nägite pika töö kontorit?

Mai- Arenduskoja piirkonnas oli kaugtöökontor.

Artur – see on popp teema, meie jaoks vana ja kulunud juba. Kaugtöökeskused on toredad asjad. Kõik ei suudagi kodus töötada ja vajavad väljaminekut, et töötada, võib-olla ka vajadus teise keskkonna ja suhtluse järele. Kaugtöö on iseenesest distsipliini küsimus.

Kino

Ülle- kadestame ka kinovõimaluse puudumist, mida sina pakud.

Artur- kodukino tegin oma rahadega, aga siis tegin rändkino ja selleks küsisin Leaderilt toetust. Autokino on ilmastikukindel- vihm ju ei sega. Kinos peab filmi eest maksma. Teen ka lastele filmiõhtuid. Kino võiks olla muu asjaga koos, puhas kinoteenus on kallid.

Ants- vanasti oli kino ja pärast kino tants.

Artur – üks ägedamaid asju, mis me teeme süstaklubiga koos on süsta draive-in kino. Pedassaarel- sõideti süstadega saarele, saarel vaadati kino ja tagasimatkaale. Teeme elamus kino. Leaderi rahadega oleme teinud projektinosid- lastele tegime jõulukino, kuhu me kutsusime kohale martsipani valmistaja, kes lapsi õpetas ja pärast kino.

Ülle- Imavere noored tundsid puudust pargist, kus istuda - jalutada.

Ants- see tuleb noortega läbi rääkida.

Mai- aga me peaks ikkagi strateegiasse noored ka sisse kirjutama.

Jüri- projekt on meil eelmisest rahastusest valmis.

Looduslik puhkeala.

Ülle- Skatepark Väätsale tuli noorte initsiatiivil.

Artur – ühiskonnas peabki initsiatiiv altpoolt tulema.

Ülle- kui noored huvi üles ei näita, järelikult ei taha, küll tahtsid noored Imavere noored miniarenat- jalgpall on teil pop.

Puhka jalga festival

Mai- Kõike teevad festivale, meil võiks näiteks meefestival olla. Hiiumaal kohvikute festival.

Tiina- see on levinud mitmesse linna ja toimib hästi ja on tore üritus.

Ülle- meil on ju avatud talude päevad, toimusid kolmandat korda ja väga populaarne ja ka levib teistesse piirkondadesse, mis tähendab seda, et head mõtted levivadki ja võetakse omaks. 500 inimest oli rekord, mis ühest talust läbi käis.

Artur- linnaelu õpetab õpitud abituse printsiipi.

Jüri- meil toimuvad vallapäevad, loodusmatkad rabasse- hommikul kell kuus. Mõte on rada teha, veel rada ei ole.

Mai- kogukonnapäevad.

Artur- jalgratta matkateed. Teil vist siit ei lähe rattateid läbi. Koolitused on teretulnud.

Vabahariduslikud ja täiendkoolitused

Artur- laagrid ei lähe sisse.

Ada- nõudeid on palju, kui tahad laagrit näiteks lasterikastele peredele teha.

Jüri- väljasõidud suurperedele erinevatesse Eesti kaunitesse piirkondadesse, kus on olemas ka veekogu.

Artur- see peaks teine sõnastus olema – tutvumisreis suurperedele.

Silmaringi avarduse projekt

Võrgustikud

Ümarlaud ja mõttetalgud on vabal tahtel ja isetegemine- koosmõtlemine ja see iseenesest ei vaja rahastust.

Artur- teie nägemus, kuidas te oma kodupaika näete aastate pärast.

Strateegiat ei tehta Leaderi jaoks, vaid teie enda jaoks.

Jüri- **eesmärk peaks olema õigete asjade tegemine.**

Artur- teete piirkonna nii atraktiivseks, et kõik tahaksid siia elama tulla.

Otse tootjalt tarbijale.

Ants- rahvaarvu seisukohalt peame ühel hetkel hakkama inimesi sisse tooma, meil peaks olema inimesi kaks korda rohkem, et riiki ülal pidada ja oma inimesi ära toita. Las tuleb pigem kristlasi, kui hakkab moslemeid sisse tulema.

Migratsioon

Välja rändab tegus inimene.

Artur- Kadrinasse taheti ehitada Jaapani küla- geniaalne mõte, sest jaapanlane läheb vanaduspõlves ikkagi koju tagasi. Jaapanlane hindab vaikust ja õhku, on viisakas, kultuurne. On vähenõudlik teenuse suhtes, aga tõstab teenuse taset. Aga vastuseis tuli kogukonna poolt. Migrantide keskus, pakume elamist, vaatame, kas see hakkab toimima. Mõte on hea, kuidas elanikkonda suurendada ja värskendada. Aga vaadates, mis toimub kooseluseadusega, siis sallivust on vähe.

Hiinlaste poliitika ongi oma inimeste sokutamine teistesse riikidesse.

Ülle- noored, kes ära lähevad, tuleks mõelda, kuidas nad tagasi tuua.

Artur-meie vallast läks eelmise aasta üle 300 inimese ära.

Ada- elamispinna puudus noortel.

Artur- kuidas anda noortele võimalusi. Noored tahaks jääda, aga vajavad omaette olemist. Võimalus krunt anda noortele. Olen täheldanud, et aktiivsemad tegelased kogukonnas on ikkagi suures ilmas tiiru ära teinud või siis linnaelu elanud. Kui nad tagasi tulevad, ongi aktiivsemad. Ärgem hoidkem noori kinni, las käib just ära. Las ta läheb, ta tuleb kindlasti tagasi. Kaua ikka tiirutada.

Ants- elamispinda Leaderiga ei lahenda.

Kogukonna kasv

Kogukond ei ole ainult vald, vaid ka sõbrad, endised elanikud- ei pea olema sisse kirjutatud. Selles mõttes kogukonna kasvatamine üle administratiivpiiride. Ka kogukonna vaimsure ja teadlikkuse kasv. Artur -Vallavanemate tavapärase suhtumine kogukonda on MTÜ-de arv. MTÜ on mittetulundusühing- kolmanda sektori esindajad, tulu ei teeni. See võib totaalset depressiooni tekitada. Aga kogukond on oma olemuselt positiivne ja juriidiline keha ei oma tähtsust. Liiga väikses kogukonnas kompetents puudub. Külad võiksid omavahel suhelda, kogemusi jagada.

Kvaliteetne elu

Kvaliteetne vananemine.

Elusam elu

Rohkem olemasolevaid inimesi hakkab ajama ühise ruumi asju- see on kogukonna kasvu mõte.

2. Külakoosolek Oisus

13.10.2014 Oisu Rahvamaja

Algus: 18.00

Lõpp: 20:00

Moderator: Artur Talvik

Osalejaid: 12

Kokkuvõte: Ülle Leesmaa

Sissejuhatus sarnaselt Imaveres toimunud koosolekuga. Mõtleme nii, et kasu oleks pikaajaliselt. Peamine eesmärk on see, et elu muutuks paremaks. Leader programmi abil võiks ja peaks pikendama/parendama kohalikku elu konkreetsetes piirkonnas. Väga oluline on rohujuuretasandi kaasamine – mida rohkem inimesi kaasa räägib, seda rohkem on meil infot ja seda parem on.

Piirkonna eripärad

- Oisu kapell
- Põllumajanduspiirkond
- Oisu on põllud – Kabala on metsad, piimandus
- Piimandus, mis seob ka Imaverega – Jaanus Marrandi
- 6-8% kogu Eesti piimatootmisest
- Probleem on see, et pole produkti
- Tootesari – kas on?
- Võiks olla kaubamärk, mis aitaks turundada
- Piirkonna kaubamärk – mis see on?
- Juustusordid – pisikesed, toodetu Lõuna-Järvamaal
- Juustufarm, väike piimandusettevõtte
- Vanad farmi hooned, traktorid, tehnika kasutuseta – emotsionaalne mälestus selle piirkonna jaoks, mille baasil võiks teha näitemängud põllumajanduse ja taluteemadel, kunagist elu tutvustav, väga heas kvaliteedis
- Puudub toitlustamine, ööbimisvõimalused – suurim mure
- Arendada võiks farmiturismi
- Põllumajandus – haridusprojekt (mis ja kuidas toimub)
- Rahvamaja – nt võiks tuua lapsed Tallinnast, rääkida teooria ning seejärel teha õppekursioon lautadesse, tagasi tulles pakkuda kohalikku toitu. Ühe päeva pakett.
- Teha võiks eelpoolnimetatud päevasid erinevatel teemadel, tsükkel kevadest sügiseni – tehnika, külviprotsess, teraviljad jne ning peale õppetsükli läbimist saab osaleja diplomi.
- Tekkida võiks väikeettevõtjad, kes kutsuvad gruppe, teevad ekskursioone, koolitavad, toitlustavad – see võiks olla ettevõtjate võrgustiku koostöö
- Väikeste töötajate tekkimine
- Suur rahvamaja, suur teatrisaal
- Kesk-Eestis lõõgastuskoht – põllumeestele, põllumeeste tervisekeskus, taastusravikeskus, sanatoorium
- ÕllefabrikInimesed tulevad tuua heade ideede juurde

Ettevõtlus

Perefirma ei ole üles kasvatatud selleks, et peaks pidevalt kasvama, pigem on oluline areng ja kvaliteet. Eeskujuks võiks võtta Lõuna-Eesti toidumärgise, emotsionaalne, kohalikku elu toetav kaup. Tuleksid juurde väikeettevõtted, mis ei loo suurt väärtust, kui see on elustiil.

Oisu elulaadi ettevõtlus:

- Palju mesinikke
- RMK matkatee
- Turismi arendamine
- Oisu park korda teha
- Oisu oma legend „Oisu valge daam“ (rahvamaja kuulus kummitus)
- Laste- ja pereturismi arendamine – maaelu tutvustamine, kummitused, oma kandi lood elustada ja müüa....
- Jahimehi on palju
- Energia, mida saaks ära kasutada ettevõtjatele – suvine soojus lendab kasutult korstnasse
- Piirkondlik energiaga varustamine
- Ettevõtluses tuleks vähendada hooajalisust
- Ettevõtlusprojekt „Nõukogude Eesti“
- Eelsoojendusega väliujula
- Taikse aiand – elulaadi ettevõtte
- Traktorid ühistegevuse jaoks
- Pigem palju väikseid ettevõtteid, pereettevõtteid, kui suureettevõtteid
- **Esimene tsaari masinaühistu oli Retla külas!!!**

Kogukonnateenused

- Hooldekodu 30-40 kohta
- Suured eramajad, kus inimesed elavad üksi – võiks pakkuda samuti eakatele hooldusteenust privaatsest nt 1-2 klienti; oluline, et ise teed ja teenid endale leiva lauale
- Kogukonnakeskus – Oisu rahvamaja
- Kogukonnatransport

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused

- Ettevõtluskursused Oisu rahvamajas
- Ettevõtluse põhitõdede õpetamine, motiveerimine, julgustamine, peaks algama juba koolist peale
- Elanike motivatsioonikoolitused – tule kodust välja ja ole aktiivne kogukonna liige!
- Piirkonna tunnusürituste korraldamine
- **Lõikuspidu ja külvipidu – kolhoosi stiilis, aasta suursündmused, kuhu kõik tahavad tulla!**
- Erinevate piirkonna eripära kajastavate ürituste toetamine

2025 on:

- Oisu piirkond eakate paradiis (vana tervisekeskuse baasil)
- Suurettevõtted on jätkusuutlikud ja eksponeeritud turismiobjektidena
- Tule maale elama!!!
- Uuritud on suurettevõtete tööjõuvajadusi
- Toimib väikeettevõtete koostöövõrgustik
- Tugev kogukond, kus tegeletakse sellega, et noored tuleksid maale tagasi (koostöö nt Eesti Maaülikooliga jne)

3. Külakoosolek Türi

15.10.2014 Türi Kultuurikeskuses

Algus: 18.00

Lõpp: 20:00

Moderator: Artur Talvik

Osalejaid: 15

Kokkuvõte: Ülle Leesmaa

Piirkonna eripära

- Türi sümbol on õun, Õunafestival
- Eesti keskpaik – väga mugav teha rahvakogunemisi
- Alpaka Baltikumi Festival tulemas
- Elanikkond vananeb
- Väiketalud Türi valla külades
- Hea koht elamiseks, mujal tööl käimiseks
- Eesti Ringhäälingu hääl
- Voorestik – matkarajad
- Türi-Tamsale matkatee
- Vana raudtee
- Kuulus aedlinn
- Ühistuline tegevus – Järvamaa suured kolhoosid kunagi, täna suured ettevõtted
- Oisus biogaas, aiandid jne, ujumiskoht, spa – kui bassein tugevdab kogukonda, siis on see suurepärase Leader projekti
- Siit lahkuvad kõige rohkem inimesi – kas soovime seda eripära säilitada?

Ettevõtlus

- Väikeettevõtluse kasv pigem kvaliteedis kui kvantiteedis
- Taluturism – elamine talus, talutööde näitamine ja koos tegemine
- Gruppide kutsumine – alguses näidatakse suured farmid, siis edasi väikefarmidesse, kus proovitakse lõppprodukti
- Taskukohane majutus ja midagi erilist tegevust pakkuda – teen heina, lüpsan lehma ehk lülitan end igapäevasest rutiinist välja
- Agroturism! Elus talu!
- Kohalikust eripärast lähtuva tooraine väärimine
- Ühine ekspordikeskus
- Ettevõtluse arendamisel hetkel probleem, et palju on riigimaad
- Talutoodete väärimine ja ühisturundus
- Teha üks kohaliku toidu müügipunkt nt Tallinnasse
- Kaasata eakad ettevõtlusesse
- Kirna seltsimajale suurem kasutus
- Hõbemajandus
- Alpakad – turism, teraapia, kohalik tooraine
- Meelitada Soomest ja Tallinnast pensionärid elama
- Teraapiaturism – hobused, alpakad, Vaimse Tervise- ja Õpiabikeskuse erinevad teraapiad, koolitused, tegevused
- Kirna mõis – tervise- ja konverentsikeskus
- Loodusteraapiad – oleks vaja soomatkara
- Jahiturism
- Tagametsa Skaudilaager
- Kirna meierei – tegi võid jne
- Ei ole võimalik kuskilt kohalikku toitu osta
- Pruulikojad – õuna siider, sampus, vein, õlu, õunamahla tuleb edasi väärimada
- Toetada tuleb kohaliku elaniku mõtlemise muutumist – ostame omadelt!
- Koolidesse ja lasteaedadesse kohalik toit
- Kuidas toetada aktiivset inimest/ettevõtjat, et ta ära ei väsiks ja et silm ikka säraks???
- Kohalike kunstnike ja tootjate oma pood – kogukonnapood
- Korruta ja rõhuta, et toetad enda kogukonda!
- Maale vanaema juurde! Lapsed viia kokku loomadega

Kogukonnateenused

- Koduhooldusteenus (kodu koristamine, aia hooldamine jne)
- Väikeaiatraktor – teenindab eramajasid, kus on aiad
- Muruniidukid – ühiskasutus
- Kogukonnaköögid

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused

- Mõttetalgud – võrgustamine!!!!
- Suur probleem on info levimine piirkonnas
- Huvigruppide väljaselgitamine
- Piimatootjad tulevad kokku ja koostavad tegevusplaani, kuidas saaks edaspidi piima väärindada Teemaõhtud elust enesest
- Kohtumised ettevõtjatega
- Koolitused – kohalikud ettevõtjad tuuakse kokku
- Kohalik propaganda – kohalikult tootjalt kohalikule tarbijale
- Teema – kas jään siia, kas mul on oma kogukond, seltskond?
- Pehmed tegevused võiksid toetada meie eripära ehk ühist eesmärki
- Jagame enda teadmisi kohapeal – ei pea sõitma tulbikasvatust Hollandisse õppima
- **Otsi üles kogukonna kompetents ja pane kogukonna heaks koostööd tegema!!!**

4. Külakoosolek Kabalas

20.10.2014 Kabala Rahvamajas

Algus: 18.00

Lõpp: 20:00

Moderator: Artur Talvik

Osalejaid: 14

Kokkuvõte: Ülle Leesmaa

Piirkonna eripärad

- Pikad traditsioonid, sündmused (nt Kabala laulupidu 48 aastat)
- Mälumäng on toimunud juba 30 aastat
- Kergejõustikupäevad ja võrkpallivõistlus on toimunud juba 30 aastat, külad käivad koos võistlemas
- Traditsioonide järjepidevus!!!
- Kuuluvus Pilistvere kihelkonda ning tugev kihelkonna mõju, kihelkond on valla ja maakonna piiride ülene
- Kuulsad inimesed, kes on siit pärit
- Kesk-Eesti – Väike Villeveres on geograafiline keskpunkt – kuidas seda ära kasutada!
- Suurfarmid, suurtootmine
- Väga palju alast kaetud metsaga

- Tagametsa skaudilaager (rahvusvaheline) – skautluse arendamine???
- Naisrahvatantsijad - Kabalabajalad
- Skautluse taassünni koht, ise hakkama saamine
- Valla ja maakonna mõistes ääremaa
- Toimiv spordisaal väikeses külas
- Piimaühistu algus Imaveres, masinaühistu algus Oisus – miks nad siin on alguse saanud, mõtiskleda selle üle ja enda kasuks tööle panna
- Piimatootmine
- Mis võiks olla uued tegevused ja kuidas eripärasid selleks kasutada????

Ettevõtlus

- Kui ei ole tööd, siis ei ole ka inimesi
- Perefarmid, sepikojad, pererestoranid, pruulikojad – pereettevõtlus
- Turg asub kaugel, kohalikke tooteid tuleks tuua kohaliku tarbijani
- Ettevõtlus tasub ära vaid siis, kui teed kõik ise, ei palka tööjõudu
- Kuidas tuua turiste?
- Ühiskorundus!
- Turismi arendamisel lähtuda kohalikest eripäradest, miks turist peaks siia tulema
- Loodusturism
- Ellujäämiskursused, seisklusturism, ekstreemturism – Tagametsa baasil
- Metsavendade onnid
- Põrguvärvad – OMA LUGU!!!
- Tööjõu puudus

Kogukonnateenused

- Vabatahtlikud pritsumehed
- Kogukonna turvalisus – see on kogukonna enda teha
- Palju potipõllumehi, vajalik traktorijaam, mis oleks üldkasutatav väikestel põldudel
- Lumelükkamise teenus
- Halumasinad
- Muruniitjad
- Kogukonnapood
- Moosivabrik
- Ratastel kogukonna kauplus, mis müüb kohalikke tooteid (nt munad, marjad, kartulid jne)

- Kogukonnabuss, mis viib inimesed päeval poodi, arsti juurde, apteeki jne, öösel noored peole
- Iluteenused
- Seiklusmäng läbi keskuste – seiklusäpp Lõuna-Järvamaa
- Keemiline puhastus
- Pottsepad
- Korstnapühkijad
- Traditsioonilise ettevõtluse toetamine
- Saunateenus
- Majutus

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused

- Enda ehk kogukonda nähtavaks tegevad tegevused s.o. võtmeküsimus
- Koduloo, ajaloo, külaajaloo uurimine ja talletamine
- Koduloo kogumise keskus – kogukonnamuuseum
- Küla lugude ja ajaloo raamatud
- Kurla kõrts – 1860 kukkus meteoriit katusest läbi, praegu koht näha
- Traditsioonilised üritused
- Rahvariiete soetamine
- Noortetoa täiustamine ja noorte vaba aja sisustamine
- Mälestuspingid
- Teadlikkuse tõstmine, koolitus ettevõtjatele ja ettevõtlikele inimestele
- Kõik hirmud tuleb ära unustada, selleks on vaja inimesi koolitada, motiveerida, julgustada, et ka maal saab hakkama!!!
- Metsajuhid – ürgsed metsad, koolitada välja juhid
- Metsapäeva korraldamine (erinevad asjatundjad nt seenetundja, taimestiku tundja, putukate tundja jne)
- Loodusega väga seotud piirkond, see on suur tugevus
- Waldorfkool looduslikus keskkonnas
- MÕTLEME, KUIDAS TAKISTUSED ENDA KASUKS PÕÖRATA!!!

5. Külakoosolek Väätsal

22.10.2014 Väätsa Kodanikumajas

Algus: 18.00

Lõpp: 21:00

Moderator: Artur Talvik

Osalejaid: 25

Kokkuvõte: Ülle Leesmaa

Piirkonna eripärad

- Kesk-Eesti
- Kahe linna vahel – väga hea asukoht
- Keskpaik on eksponeerimata
- Väga hea põllumaa
- Euroopa suurim piimafarmi kompleks
- Vähe talusid
- 1 suur põllumajandusettevõte
- Piimandus ja vähe väikeettevõtlust
- Rabad
- Eesti puhtaim õhk!!!! Mõõdetud!
- Metsatööstust palju
- Eesti jalgrattamuuseum
- Eesti esimene europrügila
- Ajalooline teerist – Tallinn-Riia
- Nelja Kuninga tee lõik läbib valda
- Helmi Tohvelman – kuulsad inimesed sündinud Väätsal
- Maames muigab – huumoriüritus, traditsioonilised üritused
- Tark energiamaja – eakate kodu
- Loodusturismi ja matkaradade arendamise võimalused väga head

Ettevõtlus

- Vallas palju käsitöölisi ja kunstnikke
- Turismi arendamine
- Jaiturism
- Majutus
- Paisjärve piirkonna arendamine koos saarega
- Väätsa Prügila – keskkonnakasvatus
- Juustu valmistamine, meierei

- Kohaliku toidu tootmine
- Käsitöö toiduained
- Elulaadi ettevõtlus – sepikoda
- Kunstnikud töökoja arendamiseks
- Vana meierei teha kunstikojaks
- Kuivatusahjud taimede kogumiseks
- Uued energialahendused
- Meelitada nii sise- kui välisturiste
- Arendada koostöös RMK ja KIK-iga rabadesse laudteed

Kogukonnateenused

- Kogukonna turvalisus – vabatahtlikud päästjad, pritsumehed, esmaabi kuni kiirabi saabumiseni
- Kogukonnakohvik – suhtlemiskoht, vaba aja keskus
- Kogukonnapood
- Saunamaja
- Pesumaja
- Laste mängutuba – tasuta teenus
- Savi- ja klaasikoja arendamine
- Kogukonna elektriyaam

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused

- Vanade traditsioonide ja teadmiste õpetamine ja edasi andmine nooremale põlvkonnale
- Piirkonna tuntust suurendavad üritused
- Digitaalprojektid, digitaalmuuseumid
- Ühist identiteeti kujutav kaubamärk piirkonnale
- Noori ja noorte volikogu toetavad tegevused

Piirkonna logo: Jalgrattaga sõitev lehm, kes veab prügikäru! (märksõnad: Eesti jalgrattamuuseum, Euroopa suurim piimafarm, Eesti esimene europrügila)

6. KOKKUVÕTE KÜLAKOOSOLEKUTEST (kokkuvõttev materjal pabertahvlilt)

Kohalik eripära Imaveres

1. Teede ristumine
2. Jaanalinnufarm
3. Liivimaa ja Eestimaa piir
4. Sood ja rabad (jahiturism)
5. Veekogude vähesus
6. Järvamaa kurk ja tomat
7. Ühistegevuse üks häll
8. Või ja piima tootmine
9. Puhka jalga Imaveres!
10. Piimamuuseum
11. Puidutööstus

Kohalik eripära Oisus

1. Lahked inimesed
2. Kohalik kummitus
3. Põllumajandus üks tugevamaid Eestis
4. PIIMANDUSE KANTS
5. Palju vanasid põllumajandushooneid
6. Rahvamaja
7. Vana bassein kasutamata
8. Ei ole väikeettevõtlust

Kohalik eripära Türil

1. Kuulus aedlinn
2. Lillelaat
3. Öunafestival
4. Keskpaik
5. Alpaka kasvatus
6. Avatud talud – pereettevõtted
7. Ringhäälingu häll
8. Ühistuline tegevus
9. Kunstilaat
10. Voored
11. Raudtee
12. Tugev kohalik käsitöö

Kohalik eripära Kabalas

1. Pikaajalised traditsioonid (laulupidu, mälumäng, spordivõistlused)
2. Pilistvere kihelkond – väga tugev koostöö, kogukond
3. Mõis
4. Laululava
5. Kuulsad mehed
6. Keskpunkt!

7. Piim-põllumajandus
8. Palju metsa
9. Skaudilaager
10. Rahvatantsijad
11. Põrguvärvad
12. Spordisaal
13. Tagametsa jahiloss ja matkarajad

Kohalik eripära Väätsal

1. Keskpaik
2. Kahe linna vahel
3. Põllumaa/Suurettevõtted
4. Piimandus
5. Loodus ja rabad
6. Puhtaim õhk Eestis!
7. Metsatööstus
8. Jalgrattamuuseum
9. Prügila
10. Teerist – Tallinn-Riia, Ida-Lääs
11. Nelja kuninga tee
12. Tohvelman
13. Maamees muigab
14. Energiatõhus eakate maja

Kogukonnateenused, millest tuntakse puudust Imaveres

1. Turvalisus
2. Pühapaikade korrashoiuteenus
3. Kogukonna matusebüroo
4. Kaugtöökeskus
5. Noorte puhkeala
6. Kino

Kogukonnateenused, millest tuntakse puudust Oisus

1. Priitahtlikud pritsumehed ja muu turvalisus
2. Lastehoid v.a. lasteaed
3. Eakad, nende tegevused ja vajadused
4. Pansionaat
5. Korstnapühkija
6. Külatraktor

Kogukonnateenused, millest tuntakse puudust Türil

1. Õunamahlapress
2. Turvalisus
3. Koristusteenused, külakeemia (kodudes)
4. Koduhoolduskoolitus
5. Kogukonna külapood
6. Aiatraktor

Kogukonnateenused, millest tuntakse puudust Kabalas

1. Kogukonna turvalisus
2. Külatraktor
3. Halumasin
4. Müügikäru/telgid
5. Diskobuss, kogukonnabuss
6. Kogukonnaküüned, juuksed ehk iluteenused
7. Seiklusäpp
8. Korstnapühkija
9. Ühissaun
10. Metsajuht
11. Lastehoid

Kogukonnateenused, millest tuntakse puudust Väätsal

1. Turvalisus (pritsumehed, meditsiinilised abivahendid)
2. Kogukonnakohvik
3. Kogukonnasaun
4. Laste mängutuba/lastehoid
5. Käsitöökoda

Ettevõtluse arendamine Imaveres

1. Elulaadiettevõtlus
2. Köögiviljakasvatusest lähtuvad tegevused
3. Tooraine väärindamine
4. Kohaliku toidu koht ja selle reklaamimine
5. Metsasaaduste väärindamine
6. Kohalikust eripärast lähtuv ettevõtlus

Ettevõtluse arendamine Oisus

1. Väikeettevõtluse arendamine
2. Piimandusest lähtuv turismiettevõtlus
3. Jahindus
4. Mesindus
5. Aiandus
6. Biogaasijaama soojuse kasutamine suveperioodil tootmiseks
7. Ühisterundus

Ettevõtluse arendamine Türil

1. Väikeettevõtluse arendamine
2. Taluturism
3. Loodusturism
4. Jahiturism
5. Majutus
6. Piirkonna ühisterundus (eksport)
7. Lõuna-Järvamaa kaubamärk
8. Piimakeskus
9. Otse tootjalt tarbijale

10. Eakate kaasamine aktiivselt ettevõtlusesse
11. Loodusteraapia
12. Pruulikojad
13. Kohaliku alkoholi tootmine (ÕUN!)
14. Aiatoodete töötlemise vahendid
15. Aednikuteenus
16. Kodukoristusteenus

Ettevõtluse arendamine Kabalas

1. Ühiskond
2. Pereettevõtlus
3. Loodusturism (skaudid)

Ettevõtluse arendamine Väätsal

1. Turismi arendamine (klaasi- ja savikoda, kunstikoda, jahiturism, pulmaturism, loodusturism jne)
2. Majutus
3. Kooliturism – keskkonnaalased teemad, suurim farm ehk põllumajanduslikud teemad
4. Juustu ja kohaliku toidu tootmine
5. Käsitöö pruulikojad
6. Elulaadiettevõtlus
7. Tervisetooted
8. Energialahendused

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused Imaveres

1. Puhka jalga festival
2. Avatud talud
3. Piimapäev
4. Omaloomingupäevad
5. Rabaga seotud matkad
6. Vabahariduslikud koolitused
7. Suurperede võrgustik
8. Võrgustike moodustamine, motiveerimine koostöök
9. Migratsioon
10. Kogukonna kasv
11. Kvaliteetne elu
12. Elusam elu

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused Oisus

1. Ettevõtluskursused, motivatsiooni koolitused
2. Kohalik pärimus – piirkonna päevad jm üritused
3. Oisu Pereklubi, klubiline tegevus, koostöö
4. Üritused, mis populariseerivad piirkonda ja meelitavad rahvast
5. Avatud talude päev ja teised sarnased piirkonna tuntust suurendavad üritused

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused Türil

1. Piirkonna tuntust suurendavad üritused
2. Kogukonda liitvad teemaõhtud, koolitused
3. Kohaliku toodangu populariseerimine (koostöö, tarbimine)
4. Tarbija harimine – ostame omadelt!
5. Kogukonna köök, kohaliku toidu koolitused
6. Ühisturundus

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused Kabalas

1. Ürituste talletamine
2. Koduloo talletamine (digiraamatud)
3. Traditsioonilised peod, üritused
4. Esinemisriided
5. Noortetoa tarvikud
6. Ettevõtlikkuse motiveerimine

Piirkonda arendavad tegevused/vajadused Väätsal

1. Kultuuripärand
2. Koolitused
3. Käsitöö ja vanade teadmiste/oskuste õpetamine
4. Jalgrattaüritused/turistid/festival
5. Huumor
6. Tohvelman
7. Raamatud
8. Digitaalmuuseum
9. Puhkealade korrastamine
10. Piirkonna tuntust suurendavad üritused

Kokkuvõtvalt võib öelda, et Lõuna-Järvamaa Koostöökogu tegevuspiirkonna:

Eripärad on:

1. *Kaunis ja puutumatu loodus ning looduslik elukeskkond (palju metsa, sood, rabad ja voored, Väätsal puhtaim õhk Eestis, aedlinn Türi)*
2. *Põllumajanduslik suurtootmine (piimatööstus, Euroopa suurima piimafarm Väätsal)*
3. *Väga hea strateegiline asukoht - Eesti keskel; ajalooliste teede ristumine*
4. *Palju piirkonna tuntust suurendavaid üritusi (Avatud talude päev, Piimapäev, Türi lillelaat, Türi Kevadfestival jne)*
5. *Palju ajaloolist materjali, millest teha lugu ja seda müüa (Põrguväravad Kabalas, kummitus Oisu Rahvamajas, piimanduse ühistulise tegevuse algus Imaveres, masinaühistute algus Oisus, Nelja Kuninga tee läbi Väätsa jne)*
6. *Muuseumid: Eesti Ringhüülingumuuseum, Eesti Piimandusmuuseum, Eesti Jalgrattamuuseum jne.*

Kogukonnateenused, mida vajatakse on:

1. Turvalisus (vabatahtlik tegevus - priitahtlikud pritsumehed, naabrivalve, esmane meditsiiniabi)
2. Ühistegevused nt külatraktor, halumasin, murutraktor, lumelükkamine, õunamahlapress, kogukonnasaun jne
3. Kogukonnakohvik koos kogukonnapoega, kus oleks võimalik suhelda ja aega veeta ning kohalikke tooteid osta.
4. Lastehoiu teenus/mängutuba neile lastele, kes ei käi lasteaias, kuid on vaja lühikeseks ajaks järelevalve alla jätta (emad üksi lastega, isad Soomes tööl, vaja asju ajada).
5. Koduteenused (korstnapühkija, kodukoristus, aednikuteenused jne)
6. Matusebüroo, kalmistute korrahoiu teenus

Ettevõtluse arendamiseks on vajalik:

1. Väikeettevõtluse arendamine
2. Elulaadiettevõtluse ehk pereettevõtluse arendamine
3. Turismi arendamine (loodusturism, loodusteraapia, käsitööturism, taluturism jne)
4. Kohaliku tooraine väärindamine, kohaliku toidu tootmine
5. Kohalikust eripärast lähtuvalt ettevõtluse arendamine
6. Ühisturundus ja ettevõtjate vaheline koostöö

Piirkonda arendavad tegevused on:

1. Piirkonna tuntuks suurendavate ja eripära välja toovate ürituste korraldamine (teemapäevad, festivalid jne)
2. Ettevõtjatele ja ettevõtlikele inimestele seminaride, koolituste ja motivatsioonipäevade korraldamine, julgustamine ettevõtlusega alustamisel
3. Kogukonda liitvate tegevuste toetamine (koolitused, üritused, vahendite soetamine)
4. Pärandkultuuri, koduloo ja mälestuste kogumine, talletamine; raamatute, trükiste jm väljaandmine
5. Kogukonna liikmete aktiivsuse tõstmine (kogukonna liikmeid motiveerivad tegevused – kogukonnas elav inimene peab saama aru, et vastutab ise heaolu eest enda kogukonnas)
6. Piirkonnast lahkunud tuntud inimeste kaasamine piirkonna arendamisse mõtete ja ideede tasandil

KOKKU OSALES KÜLAKOOSOLEKUTEL 88 KOHALIKKU ELANIKKU.

